merito ipſi veneti ꝑtendūt libertatē. Secus aūt in alijs ciuitatibus
que ſunt fundate in ſolo iuriſdictionali alicuius q: tūc efficiūtur ď
iuriſdictōe illius vt tangitur in ſpecu. de reli. do. in ver. qd ſi petat
ciuitas. ⁊ hec ď ducali dignitate ſufficiāt. Uidendū ē nūc ď di-
gnitate marchionat⁹ iuxta ordinē lr̄e noſtre. ⁊ qd ſit marchio ſeu
marchia ⁊ vnde dicatur dixi ſuper tex. A quo autē talis dignitas
cōferat dixi. ſ. ď feu. marchie in. c. i. vbi aūt i iure fiat mentio ď hac
dignitate habet. ſ. qui feu. da. po. in prin. ⁊ ď alie. feu. in fi. ⁊ in. d. ti.
ď feu. mar. j. ď pa. iura. fir. i ꝑn. j. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ loth. i. l. i. ⁊ ď ꝓhi.
feu. alie. ꝑ fe. i. §. ꝑterea ducat⁹. ⁊ i. d. c. fūdamēta ď ele. li. vi. Subſe
quēt ď clarādū eſt ď comitib⁹ ⁊ ď dignitate comitat⁹ ď qbus ſatis
dixi. ſ. ſuꝑ tex. ⁊ in vltimo notabili. Ubi etiam declaraui ď comiti-
bus palatinis ⁊ ibi plures remiſſiones adduxi. verū ď comitibus
habētibus comitatū cū dignitate tangit in. l. i. ⁊. ij. C. ď offi. orientis
⁊ in ti. ď offi. cōi. re. priu. ⁊ in. l. i. C. ď aduoca. di. iudiciorū ⁊ in pluri
bus ti. poſitis in primo ⁊. xij. li. codicis ⁊. j. ď pace te. in. §. ad palatiū
⁊ in pluribus alijs locis quos recitare eſſet magis laborioſum ꝙ̄
ſubtile ⁊ in. d. c. fundamēta. ⁊ a quo detur hec dignitas dixi i. d. c. i.
ſ. ď feu. marchie. Datur etiā hec dignitas a lege ſicut pꝫ in docto-
re q legit ānis. xx. vt probatur in. l. i. cū ibi no. C. ď ꝓfeſſo. qui in vr
be ꝯſtan. li. xij. ⁊ per Bar. C. ď decurio. in. l. alexandrine li. x. Que
aūt ſint inſignia doctoratus habetur ꝑ glo. in cle. ij. de magiſtris.
Quis aūt debeat ꝑcedere an doctor decretoꝝ an legū dic ꝙ cete
ris paribus doctor decretorū vt tꝫ Jo. an. in. c. clerici extra de iudi.
ſed qs debeat precedere ⁊ magis honorari an doctor vel miles. ⁊
Bal. in ꝓhemio ffoꝝ ſuꝑ rubrica ad finē vbi format qōnē. dicit
ꝙ doctor ſi ſit excellētia predotatus ꝑ tex. in dicta rubrica ibi ante-
ceſſoribus ⁊c̄. quoniā magis ē honorandus qui ſua virtute pollet
vt no. in. l. ſi qd bello. ff. ď captiuis. Doctorelli aūt ſunt poſtponēdi
q: parū meruerūt. valde ergo diſciplinati ſūt merito honori. attol
lēdi vt. ff. ď excuſa. tu. l. ſꝫ vt reprobari. §. valde tamen. ⁊ dicit ꝙ bo
nonienſes ſemꝑ faciūt egregios doctores ꝑcedere quoſcūqꝫ mili-
tes ꝑꝑ virtutē eorū. De dignitate aūt militari habet i. l. i. C. ď eque
ſtri. dignita. li. xij. Poſtremo ď alijs inferioribus dignitatibus
vt ď capitaneis valuaſoribus primatibus ꝓceribus obtimatibus
Satrapis monarchis baronibus tangit. j. ď pace iura. fir. i prin. ď
prohi. feu. alie. per fe. in. l. ij. ⁊ in. d. c. fundamēta ⁊ in ſpecul. ď feu. §.
qm̄ ver. eodē quoqꝫ mō. ⁊. C. ne filius pro patre in auc̄. habita. de
vicedominis aūt ⁊ vicedominatu habet in. c. ꝑterea ⁊ in. c. q: cleri
ci extra ď iure patro. ⁊ in ſpecu. in ti. ď vicecomite. Noīa vero ⁊
qualitates aliorū pluriū officioꝝ vidē potes i dicto libro prio ⁊. xij.
codicis ⁊ in libro primo ffoꝝ. De dignitatibus vero eccleſiaſticis ⁊
earū gradibus plene examinaui. ſ. in ti. eꝑm vel abbatē in prin. vbi
videas. Ultimo q̄tū ad materiā ſpāliter ꝑtinētē ad tex. noſtrū. vi-
de qď dixi. ſ. ď his q feu. da. po. in prin. ⁊. ſ. ď natura feu. in fi. ⁊. ſ. ď
feu. mar. in. d. c. i. ⁊. ij. ⁊ ď alie. feu. in fi. ⁊ in. d. §. ꝑterea ducatus ď ꝓ-
hi. feu. alie. ꝑ fe. ⁊ ꝑ Ja. ardi. in ſūma carta. iij. ſub rubricella ď inue.
marchionum ⁊ i ti. ď ſucce. feu. ſub rubricella. In feu. regni marchi.
duc. ⁊ ꝑ roff. ſub rubrica ď offi. iudi. ⁊ ꝑ canoniſtas i. d. c. fundamē
ta vbi gl. plena ⁊ in ſpec. ď feu. §. qm̄ ver. ⁊ nota in carta fi. ⁊ ibi per
Jo. an. ⁊ vide qď ſtatim dicā in. §. ſeq. Jac.

Ceteri vero qui. Cōtinuatur ad v. qui vero capita
neis antiqs ⁊c̄. ſ. poſitum hoc mō
vꝫ q: ibi dixit ꝙ illi q tenēt feu. ab ātiquo a capitaneis antiqs hoc
ē ab his q hodie dicunt capitanei ⁊ valuaſores maiores ꝙ iſti ta-
les ſunt valuaſo. ⁊ ꝑ ꝯñs nobiles. Nūc vero i iſto. §. dicit ꝙ ſi no
uiter acqſierint feu. lꝫ recognoſcāt a dictis capitaneis ſeu valuaſo-
ribus antiqs nihilominus hodie nō eſſent nobiles ſꝫ plebei. Et ꝑ
mitte ꝓ euidētia q ꝓprie ſunt capitanei regni ⁊ q iproprie appellē
tur capitanei vt dixi. ſ. ď his q feu. da. po. in prin. in vltio euidētia-
li. Nūc diuidas iſtū. §. in tres ꝑtes qm̄ prio ponit dictū cū rn̄ſione.
In ſcďa ꝓbat ꝑ ſilē. In tertia declarat qd ſit ⁊ vnde dicat ſolda-
ta. ſcďa ibi. nā ⁊ hi. tertia ibi ſoldata. Caſus. Illi q hodie feu. acci-
piūt a valuaſoribus maioribus q hodie appellantur capitanei nō
nobilitāt ꝑ tale feu. ſꝫ remanēt plebei ſicut illi q ſoldatā accipiūt. qd
aūt ſit ſoldata declarat in hoc tex. h. d. In tex. ibi lꝫ nouiter ſub
audi. ſecus ſi ab antiquo vt. ſ. in ꝑcedentibus in ver. q vero. Ibi a
capitaneis. i. ab his q hodie dicunt capitanei ⁊ valuaſores maio-
res. qm̄ ſecus eſſꝫ ſi a capitaneis q ꝓprie dicuntur capitanei aliqs
acqreret ēt feu. hodie q: talis acqrēs bene cōſequeret nobilitatem
vt. ſ. ď his q feu. da. po. in prin. ſm̄ Ja. ď bel. Ibi feu. valuaſoribus
Nō referas iſtud verbū ad eos valuaſores q ꝓprie ſunt capitanei
ſꝫ ad illos valuaſores iferiores ſm̄ ꝑfatū Ja. ď bel. Ibi plebei. i. nō
nobiles de qbus tangit inſti. ď iure naturali gē. ⁊ ciui. in. §. plebiſci
tū ⁊. ff. ď penis in. l. capitaliū in. §. ſolēt ⁊. ff. ď appel. in. l. ſi ꝯſtat. Ibi
paradogū ē vulgare lombardū ⁊ importat idē qď nobilitas quaſi
dicat nullā nobilitatē ſeu dignitatē acqrūt. Nam feu. qď nō iducit
nobilitatē pōt appellari pedagogū. ſꝫ illud feu. qď inducit nobilita
tē pōt appellari paradogū ſm̄ ſy. vincen. ⁊ bal. hic ⁊. ſ. ď feu. guar.
in prin. Ibi feu. vſum. i. rectū ſeu ꝓpriū feu. qď quādo ſit declaraui i
ꝑambulis libri in tertia diuiſione feu. Ibi inſolidatōe. i. in pecunia
numerata Ibi anona. i. in frumento vino ⁊ ſimilibus vt. C. ď erro
ga. mili. anone. l. prima. ⁊. l. anonas libro. xij. ⁊. C. de anona ⁊ tribu.
li. x. No. ꝙ omnes illi qui ab imꝑatore vel rege vel etiā ab his
qui proprie dicuntur regni capitanei magni feu. hic cenſentur no-
biles etiā ſi de nouo capiunt vt ſupra eo. in verſi. qui vero a princi
pe ⁊c̄. Alij aūt iferiores qui minores ⁊ minimi valuaſores ſunt cē
ſentur plebei vt hic niſi ab antiquo feu. habeant vt ſupra in verſ. q
vero a capita. ⁊c̄. ſm̄ Jaco. de bel. Ex quo infert Bald. ꝙ nobili-
tas attribuit antiquitati ita ꝙ omne antiquū feu. poteſt dici nobile
ſcďm ipm. Ad hoc facit q: ex ātiquitate generis quis eſt indican-
dus nobilis vt probatur infra de pace te. in. §. ſi miles aduerſus.
Sꝫ tñ ꝓ clariori doctrina dic ꝙ feu. aliď ē nobile aliď min⁹ nobile
aliď aliqualr̄ vel medriociter nobile ⁊c̄. qď ꝓſequere ⁊ declara vt
late ſcripſi ſupra in ꝑambulis libri in ſcďa diuiſiōe feu. Not. ꝙ
ſoldata eſt ꝑſtatio quedā ānua ⁊ gratuita que a neutra parte tran
ſit in heredem ⁊ ꝑ hoc differt a feu. ꝙ ꝑcipit ď camera vel ď cane
ua ſit mētio ſupra de feu. cogni. in. c. ij. q: illud dat ꝓpter aliqď ſer
uitium factū domino ⁊ cenſet feu. vt ibi. Iſtud vero datur gratis
vt q: datur forte iſta ſoldata alicui nobili ad pauꝑtatē redacto vt
multotiens fit in curijs principū ⁊ talis datio ſoldate nō cenſetur
feu. vt hic. Op. ab extra q: nulle ſunt glo. ꝙ imo ꝑ mortem dā
tis ſoldatā nō finiatur ꝑſtatio de. l. iij. ⁊. l. corruptionē. C. de vſufr.
vbi dicit ꝙ ꝑ mortē cōcedētis vſumfruc. nihilominus nō expirat.
So. hic iſta ſoldata debebat gratis. Ibi aūt vſuſfructus debeba-
tur ex neceſſitate. Op. de. c. i. extra de dona. vbi nobilitas hanc
habet legē ꝙ promittēs debet excreſcere ſuam promiſſiōeꝫ in be-
nefaciēdo. So. ibi loqtur de vrbanitate ex eo qď beatius eſt dare
quā accipere vt vbi no. Op. ꝙ imo talis ꝑſtatio ſoldate trāſeat
ad heredē ď. l. acqlius regulus. ff. ď dona. So. ibi illa ꝑſtatio non
fuit gratuita vt ibi patet hic autē ſic vt ſupra dixi. Quero ab ex̄
an ꝑ pactū ⁊ priuilegiū poſſit iſta ſoldata effici trāſitoria ad here-
dem dic ꝙ ſic ſm̄ An. de yſer. Et eſt ratio q: ſeruāda eſt ꝓmiſſio
facta ꝑ dn̄m vt infra ſi de feu. fue. cōtro. in. c. ſi facta ⁊ ſupra qd ſit
inueſti. in. §. penul. Item q: reducta eſt ad neceſſitatē dicto. c. ij. ſu-
pra ď feu. cog. facit q: cōſtat de voluntate cōcedētis vt. ff. de lega.
iij. l. ille. §. i. cum ſi. Quero an ſalaria doctorum aduocatorum
⁊ ceterorum officialium que ſoluūtur camera intelligant eſſe ſol-
data dic ꝙ ñ q: illa ñ ſunt gratuita vt i. l. i. in. §. diuus. ff. ď va. ⁊ ex
traordi. cogni. Et ideo ſunt trāſmiſibilia ad heredem. l. poſt du-
os. C. de aduo. diuer. iudi. Quod qualiter intelligat q: eſt longa
materia dic vt plene no ꝑ glo. ⁊ doc. in dicto. §. diuus ⁊ in. l. diem
functo. ff. de offi. aſſe. vbi plene per Cy. ⁊ ꝑ Bart. in. l. i. C. ď ſuf-
fra. ⁊ in ſpeculo de ſala. in. §. fina. verſi. penul. Nunc vero quia
hoc loco tangit ď nobilitate ⁊ ignobilitate vt hanc materiā diffu
ſius cōſideremus ⁊ attingamus. Quero primo qd ſit nobili-
tas ⁊ Bal. in. l. iii. C. de cōmercijs ⁊ merca. dicit ꝙ poteſt capi tri-
bus modis. Primo modo ꝙ ſit illa que prouenit a ſtirpe. ſeu ꝓ
genie vel ſanguine. Et de hac loqtur glo. in. l. ſcemate. ff. ď gradi.
Et ita talis nobilitas appellat naturalis vt no. ꝑ Jo. an. in. c. ve-
nerabilē ď ꝑben. Scďo modo ſit illa que prouenit a virtute ⁊ iſta
appellatur accidētalis vt hic dicit Bal. Tertio ſit illa que ꝓuenit
a virtute ſimul cū genere. Et iſtā dicit eſſe ꝑfectam nobilitatē. ſ. ip
ſa generoſitas decorata cū animi magnitudine. Bar. aūt in. l. i. C.
de digni. li. xij. vbi late hanc materiā proſeqtur ponit plures ⁊ va-
rias opi. quas poſtea reprobat ⁊ hic obmitto cauſa breuitatis. Sꝫ
tandem reſidet in hanc ſentētiā vꝫ ꝙ ſint tres nobilitates. vꝫ theo
logia ⁊ ſuꝑ naturalis. ſcďa naturalis. Tertia politica ⁊ ciuilis. De
pria. ſ. theologica dicit ipe ꝙ oīs ille ē nobilis q ē i grā dei itellgē
do ď grā gratū faciēte. itē oīs ille q ē virtuoſus ea virtute que fac̄
hoiem felicem. i. ſi eſt in ea gratia ꝙ deus ſua largitate faciat illuꝫ
ſibi gratum vt habet a magiſtro ſn̄iarum li. ij. di. xxij. ⁊ de hac no.
glo. in. c. penul. extra de ꝑbēdis. Uerum iſtaꝫ nobilitatē nō poſſu-
mus cognoſcere ꝑfecte niſi ꝑ releuationem dei vt habet. i. regum